

Slika 1: Udeleženci projektne sestanka, obdani z idilično finsko pokrajino.

projektne rezultate. Drugi dan smo se v prostorih kulturne zadruge *Generaattori* udeležili seminarja *Kajaani in Europe, Europe in Kajaani*, ki so ga prav tako organizirali raziskovalci Univerze Vzhodne Finske. Seminar je naslavljal razvojna vprašanja malih industrijskih mest, predvsem kako v takšna okolja pritegniti podjetja ter mlade in usposobljene ljudi, da bodo tu delali in prebivali. Seminarju je sledila interaktivna ekskurzija po mestnem središču z močno umetniško noto, saj sta jo vodila dva člana tamkajšnjega eksperimentalnega gledališča. Kot se za Finsko spodobi, smo druženje sklenili s savnanjem (na Finskem naj bi bilo kar tri milijone savn oz. v povprečju ena na gospodinjstvo) in kopanjem v ledeno mrzlem jezeru.

Jernej Tiran, David Bole

Delavnica »Dobre prakse čezmejnega javnega prometa v srednji Evropi«
Liberec, Češka, 16. 5. 2018

Projekt TRANS-BORDERS: *TEN-T passenger transport connections to border regions* (Povezovanje obmejnih območij z vseevropskim prometnim omrežjem) poteka v okviru programa Interreg Srednja Evropa, ki ga financira Evropski sklad za regionalni razvoj. Cilj projekta, ki se je začel 1. 6. 2017, je izboljšava prekomejnih povezav z javnim potniškimi prometom med obmejnimi regijami in vozlišči osrednjega evropskega prometnega omrežja. Projekt temelji na treh stebrih: izboljšanjem upravljanju, skupnem načrtovanju in uvedbi novih storitev. Strokovno izhodišče za doseg ciljev so analize prekomejnih prometnih tokov, med katerimi smo posebej pozorni na dnevne in tedenske vozače na delo in v šolo. Delo poteka na dveh pilotnih območjih, prvo je obmejno območje med Slovenijo in Avstrijo,

drugo pa med Nemčijo, Poljsko in Češko. Vodilni partner projekta je Saško ministrstvo za gospodarstvo, delo in promet (*Sächsisches Staatsministerium für Wirtschaft, Arbeit und Verkehr*), v projekt so iz držav zgoraj omenjenih obmejnih območjih vključene uprave lokalnih skupnosti in upravljalci javnega potniškega prometa. Iz Slovenije sodelujeta Regionalna razvojna agencija za Koroško ter Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, ki partnerjem nudi strokovno podporo, pridruženi partner iz Slovenije je še Ministrstvo za infrastrukturo. Več informacij o projektu je na voljo na spletni strani: <https://www.interreg-central.eu/Content.Node/TRANS-BORDERS.html>.

16. 5. 2018 je KORID LK, ki je upravljevalec javnega potniškega prometa v okraju Liberec na Češkem organiziral delavnico za deležnike s področja javnega potniškega prometa z naslovom »Dobre prakse čezmejnega javnega prometa v srednji Evropi«. Delavnica se je osredotočila predvsem na teme, povezane z izzivi načrtovanja čezmejnega javnega potniškega prometa na območju trikotnika med Nemčijo, Poljsko in Češko, obravnavala pa je tudi povezave med Slovenijo in Avstrijo. Nemška okraja Bautzen/Budyšin in Görlitz na Saškem, češka mesta in občine severne Češke ter poljske občine, mesta in okraji Spodnje Šlezije so leta 1991 ustanovile evroregijo Neisse-Nisa-Nysa. To območje je nazadovalo na področju železniškega prometa, zato si prizadevajo za posodabljanje železniške infrastrukture, njeno elektrifikacijo in gradnjo novih hitrih železniških povezav. Precejšen potencial za povečanje števila potnikov obstaja že zaradi številnih čezmejnih dnevnih vozačev. Zaradi upadanja mednarodnega potniškega prometa od sredine 1990ih let, so predstavniki lokalnih oblasti v Nemčiji, na Poljskem in Češkem oblikovali sistem enotne dnevne vozovnice za čezmejni potniški promet z imenom *Euro-Neisse*. V praksi je zaživel 1. maja 2004 ob vstopu Češke in Poljske v Evropsko unijo in ob večjezičnih vozniških redih omogoča neomejeno potovanje na območju evroregije v vseh treh državah. Vozovnica, ki je ob vzpostavitvi vključevala 17 podjetij s 223 potniškimi linijami, se je do danes razširila na približno 700 potniških linij.

Pred delavnico v Liberecu je *Verkehrsbund Kärnten* v avstrijskem Beljaku 19. 4. 2018 organiziral delavnico dobre prakse čezmejnega potniškega prometa na primeru čezmejnega vlaka MICOTRA med Beljakom in Vidmom. Po tem, ko je bila leta 2000 odprta nova hitra železniška proga med Vidmom in Beljakom, je bil junija 2001 ukinjen zadnji regionalni čezmejni vlak, ki je Trbiž povezoval z Beljakom, 12. 12. 2009 pa je zadnjič peljal čezmejni vlak med Beljakom in Benetkami. Interreg projekt MICOTRA – *Miglioramento collegamenti transfrontalieri* (Izboljšava čezmejnih povezav), ki je potekal od 1. 9. 2010 do 31. 8. 2013 je znova uvedel čezmejni vlak med Beljakom in Vidmom, ki je ponovno povezal kraja ob meji. Povezava je zastavljena predvsem kot turistični produkt, ki kolesarjem po trasi nekdanje železnice Pontebbana omogoči povratek z vlakom. Pri načrtovanju nove železniške povezave, so z mislijo na uporabnike upoštevali naslednja načela: enostaven način nakupa vozovnic na železniških postajah ali na vlak; usklajen urnik z drugimi železniškimi povezavami naprej iz Beljaka in Vidma; čas vožnje med Beljakom in Vidmom največ 2 uri; največ deset postaj; dostopnost informacij o turističnih znamenitostih in dogodkih v krajih, kjer stoji vlak; dovolj prostora za prevoz koles. Prva vožnja vlaka MICOTRA med Beljakom in Vidmom je bila 15. 6. 2012. Leta 2017 je prepeljal 85.101 potnikov in 17.500 koles, njegova povprečna zasedenost pa je bila 55 potnikov na vlak. Dan pred delavnico so avstrijski in slovenski partnerji projekta skupaj z različnimi deležniki razpravljali o možnostih izboljšave avtobusnih povezav med Celovcem in Ljubljano preko Ljubelja.

Obeh delavnic sta se z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU udeležila Matej Gabrovec in Primož Pipan. Začetni sestanek projekta TRANS-BORDERS je bil 22. 6. 2017 v Dresdnu, projekt bo potekal do konca maja leta 2020.

Primož Pipan, Matej Gabrovec